

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTABGACHA TA’LIMI VAZIRLIGI**

**ANDIJON VILOYATI
PEDAGOGLARNI YANGI METODIKALARGA O‘RGATISH
MILLIY MARKAZI**

“TASDIQLAYMAN”

Andijon viloyati

PYMO‘MM direktori

M.Abdullayeva

“ ” 2023-yil

**“ANIQ VA TABIIY FANLAR METODIKASI” KAFEDRASI
UMUMIY O‘RTA TA’LIM MAKTABI (MAKTAB-INTERNAT)
O‘QUV ISHLAR VA MA’NAVIY-MA’RIFIY ISHLAR
BO‘YICHA DIREKTOR O‘RINBOSARLARI
MALAKA OSHIRISH KURSLARI UCHUN
BOSHQARUVDA AXBOROT - KOMMUNIKATSIYA
TEXNOLOGIYALARI VA MEDIA SAVODXONLIK MODULINING
ISHCHI O‘QUV DASTURI**

Malaka yo‘nalishi:

**Umumiy o‘rta ta’lim
maktablari(maktab internat) o‘quv-
tarbiya ishlari bo‘yicha xamda
ma‘naviy-ma’rifiy ishlar bo‘yicha
direktor o‘rinbosarlari malaka toifasi**

Tinglovchilar kontingenti:

**Umumiy o‘rta ta’lim
maktablar(maktab internat)ining
o‘qituvchilari va xodimlari**

Andijon – 2023

**UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MAKTABI (MAKTAB-INTERNAT)
O‘QUV ISHLAR VA MA‘NAVIY-MA‘RIFIY ISHLAR
BO‘YICHA DIREKTOR O‘RINBOSARLARI
MALAKA OSHIRISH KURSLARI UCHUN
BOSHQARUVDA AXBOROT - KOMMUNIKATSIYA
TEXNOLOGIYALARI VA MEDIA SAVODXONLIK MODULINING
ISHCHI O‘QUV DASTURI**

Tuzuvchi: SH.B.Axmedova - Andijon viloyati PYMO‘MM “Aniq va tabiiy fanlar metodikasi” kafedrası katta o‘qituvchisi

Taqrizchilar: Dehqonova Zilola - Farg‘ona viloyati PYMO‘MM “Pedagogika va psixologiya, ta‘lim texnologiyalari” kafedrası o‘qituvchisi.

Mardonqulov Jasur Amirddinovich Jizzax viloyati PYMO‘MM “Aniq va tabiiy fanlar metodikasi” kafedrası mudiri p.f.f.d., (Phd)

Oqnazarov Tulqin Samarqand viloyati PYMO‘MM “Aniq va tabiiy fanlar metodikasi” kafedrası o‘qituvchisi.

Mazkur ishchi dasturi “Aniq va tabiiy fanlar metodikasi” kafedrasining 2023 yil 5-yanvardagi 1-sonli yig‘ilishi qarori bilan ma‘qullangan hamda Andijon viloyati PYMO‘MM Ilmiy-metodik kengashining 2023 yil 5-yanvardagi 1--sonli yig‘ilishi qarori bilan o‘quv jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan, ma‘qullangan va tasdiqlangan.

KIRISH

Ushbu ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-fevraldagi "2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son va 2020-yil 6-noyabrdagi "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6108-son Farmonlari, 2020-yil 6-noyabrdagi "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4884-son va 2021-yil 25-yanvardagi "Xalq ta'limi sohasidagi ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab quvvatlash hamda uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4963-son Qarorlari hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 17-yanvardagi "Xalq ta'limi xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 25-son Qarorida belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, u zamonaviy talablar asosida umumiy o'rta ta'lim muassasalari pedagog xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonlarining mazmunini takomillashtirish hamda ularning kasbiy kompetentligini oshirishni nazarda tutadi.

Dastur mazmuni, uzluksiz kasbiy rivojlanishlarni o'z ichiga olib, ular bo'yicha tegishli yangi bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan.

Dastur mazmuni umumiy o'rta ta'lim muassasalari pedagog kadrlarini "Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik" moduli bo'yicha uzluksiz kasbiy rivojlantirish masalalarini o'z ichiga olib, ularda modul bo'yicha tegishli yangi bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan.

O'quv modulining mazkur ishchi dastur doirasida taqdim etilayotgan mazmuni umumiy o'rta ta'lim muassasalari pedagog kadrlarining malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligiga qo'yiladigan umumiy malaka talablari asosida shakllantirilgan bo'lib, pedagoglarning o'z kasbiy faoliyatiga doir

zamonaviy bilim va innovatsiyalar, ilg'or tajribalardan samarali foydalanish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o'quv jarayoniga keng tatbiq etish darajasini oshirish hisobiga ularning uzluksiz kasbiy rivojlanishini nazarda tutadi.

Modulning maqsadi va vazifalari

Modulning maqsadi: Umumiy o'rta ta'lim, ixtisoslashgan maktabinternati, ixtisoslashgan davlat umuta'lim maktablari o'quv tarbiya hamda ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rinbosarlarini malaka oshirish jarayonida ta'limni boshqarishning elektron kontentni yaratish hamda elektron hujjat almashinish tizimibilan ishlash kompetentsiyalarini rivojlantirish.

Modulning vazifalari:

-umumiy o'rta ta'lim, ixtisoslashgan maktab-internati, ixtisoslashgan davlat umuta'lim maktablari o'quv tarbiya hamda ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rinbosarlarilarining ta'lim tizimini boshqarishda dasturiy vositalarni qo'llay olishlari haqidagi bilim va ko'nikmalarni rivojlantirish;

- dasturiy vositalar orqali didaktik elektron kontentnilarini yaratish;

- pedagogik dasturiy vositalar va Web texnologiyalaridan foydalangan holda o'quv jarayonini boshqarishni tashkil qilish imkoniyatlari bilan tanishtirish;

- Umumiy o'rta ta'lim, ixtisoslashgan maktab-internati, ixtisoslashgan davlat umuta'lim maktablari o'quv tarbiya hamda ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rinbosarlarilarining ta'lim jarayonlarida elektron hujjat almashinish tizimidan foydalana olish kompetentsiyalarini rivojlantirishdan iborat.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilimi, ko'nikma va malakasi va kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar:

Tinglovchi:

-Ta'lim muassasalarini boshqarishda axborot tizimlaridan samarali foydalanish

-Ta'lim muassasasi faoliyatini samarali tashkil etish va boshqarishga oid dasturiy mahsullar

-Internet resurslari va ma'lumotlar bazalari. Ijtimoiy tarmoqlar orqali maktab faoliyatiga oid ma'lumotlar va hujjatlarni almashish.;

-Ta'lim boshqarishning axborot tizimlari (EMIS) va o'rgatuvchi tizimlar (LMS);

-“Kundalik” avtomatlashtirilgan ta'lim axborot tizimi. Maktab ta'lim jarayonini boshqarish tizimi bilan ishlash. Maktab web-sayti, unga qo'yiladigan talablar;

-Elektron hukumat tizimi. Axborot va interaktiv davlat xizmatlari;

-Internet tarmog'idagi kasbiy faoliyatga oid portallardagi dasturiy vositalardan boshqaruv jarayonida foydalanish;

-Uzluksiz kasbiy rivojlantirish platformasi;

-Umumta'lim muassasasida mediata'limni rivojlantirish yo'llari;

Modulni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha tavsiyalar

O'quv jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari moduli nazariy va amaliy mashg'ulotlar shaklida olib boriladi.

Nazariy mashg'ulotlarda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari haqida ma'lumotlar beriladi.

Amaliy mashg'ulotlarda texnik vositalar hamda amaliy dasturlardan foydalanish o'rgatiladi.

Modulning uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi

Asosiy qismda (nazariy) fanning mavzulari mantiqiy ketma-ketlikda keltiriladi. Har bir mavzuning mohiyati asosiy tushunchalar va tezislar orqali ochib beriladi. Bunda mavzu bo'yicha tinglovchilarga yetkazilishi zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalar to'la qamrab olinishi kerak.

Asosiy qism sifatiga qo'yiladigan talab mavzularning dolzarbligi, ularning davlat talablariga va ta'lim tizimi ehtiyojlariga mosligi, mamlakatimizda bo'layotgan ijtimoiy-siyosiy va demokratik o'zgarishlar, iqtisodiyotni erkinlashtirish, iqtisodiy-huquqiy va boshqa sohalardagi islohotlarning ustuvor

masalalarini qamrab olishi hamda fan va texnologiyalarning so'nggi yutuqlari e'tiborga olinishi tavsiya etiladi.

Modulning ta'limdagi o'rni

Tinglovchilarni "Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik" modulining, ularni amalda qo'llashga o'rgatish va shu orqali ta'lim samaradorligini ta'minlash.

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti
“Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik” moduli bo'yicha soatlar taqsimoti

№	Modul mavzulari	Hammasi	Jami o'quv yuklamasi	Jumladan			
				nazariy	amaliy	ko'chma	mashg'ulot
1.	Ta'lim muassasasi faoliyatini samarali tashkil etish va boshqarishga oid dasturiy mahsullar. Internet resurslari va ma'lumotlar bazalari. Ta'lim boshqarishning axborot tizimlari (EMIS) va o'rgatuvchi tizimlar (LMS).	4	4	2			
2	Elektron hukumat tizimi. Axborot va interaktiv davlat xizmatlari. “Kundalik” avtomatlashtirilgan ta'lim axborot tizimi. Maktab web-sayti, unga qo'yiladigan talablar. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish platformasi. Umumta'lim muassasasida mediata'limni rivojlantirish yo'llari.				2		
Jami		4	4	2	2		

NAZARIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

1-mavzu: Axborot va interaktiv davlat xizmatlari. Rahbarlik faoliyatida elektron hukumat tizimi resurslaridan maqsadli foydalanish. Internet resurslari va ma'lumotlar bazalari. Ta'lim boshqarishning axborot tizimlari (EMIS) va o'rgatuvchi tizimlar (LMS).

AMALIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

1-mavzu. “Kundalik” avtomatlashtirilgan ta'lim axborot tizimi. Maktab ta'lim jarayonini boshqarish tizimi bilan ishlash. Maktab web-sayti, unga qo'yiladigan

talablar. Uzlüksiz kasbiy rivojlantirish platformasi. Umumta'lim muassasasida mediata'limni rivojlantirish yo'llari.

O'QITISH SHAKLLARI

Mazkur modul bo'yicha quyidagi o'qitish shakllaridan foydalaniladi:

- ma'ruzalar, amaliy mashg'ulotlar (ma'lumotlar va texnologiyalarni anglab olish, aqliy qiziqishni rivojlantirish, nazariy bilimlarni mustahkamlash);
- davra suhbatlari (ko'rilayotgan topshiriqlar yechimlari bo'yicha taklif berish qobiliyatini oshirish, eshitish, idrok qilish va mantiqiy xulosalar chiqarish)
- bahs va munozaralar (topshiriqlar yechimi bo'yicha dalillar va asosli argumentlarni taqdim qilish, eshitish va muammolar yechimini topish qobiliyatini rivojlantirish).

ADABIYOTLAR RO'YXATI

I. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari.

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – T.: “O'zbekiston”, 2021. – 464 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild. – T.: O'zbekiston, 2019.
3. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: “O'zbekiston”, 2017. – 104 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O'zbekiston”, 2017.
5. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga Murojaatnomasi. “Xalq so'zi” gazetasi, 2020-yil 30-dekabr, 276-son.
6. Mirziyoyev Sh.M. O'qituvchi va murabbiylar - Yangi O'zbekistonni barpo etishda katta kuch, tayanch va suyanchimizdir. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning o'qituvchi va murabbiylar kuniga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi. “Xalq so'zi” gazetasi, 2020-yil 1-oktabr, 207-son.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: “O'zbekiston” nashriyoti, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni. – T.: 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmoni. – Toshkent, 2020-yil 6-noyabr, PF-6108-son.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi Qarori. – Toshkent, 2020-yil 6-noyabr, PQ-4884-son.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xalq ta'limi sohasidagi ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab quvvatlash hamda uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2021-yil 25-yanvar, PQ-4963-son.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni. – Toshkent, 2019-yil 29-aprel, PF-5712-son.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni. – Toshkent, 2018-yil 5-sentabr, PF-5538-son.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xalq ta'limi tizimiga boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2018-yil 5-sentabr, PQ-3931-son.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Zamonaviy maktab"larni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2019-yil 27-noyabr, PQ-4537-son.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2018-yil 14-avgust, PQ-3907-son.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Iqtidorli yoshlarni aniqlash va yuqori malakali kadrlar tayyorlashning uzluksiz tizimini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2019-yil 3-may, PQ-3906-son.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Professional ta'lim tizimini yanada takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni. – Toshkent, 2019-yil 6-sentabr, PF-5812-son.
13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Xalq ta'limi xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi Qarori. – Toshkent, 2022-yil 17-yanvar, 25-son.
14. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o'tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2021-yil 17-sentabr, 572-son.
15. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Umumiy o'rta ta'lim to'g'risidagi nizomni tasdiqlash to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2017-yil 15-mart, 140-son.
16. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi Qarori. – Toshkent, 2017-yil 6-aprel, 187-son.

III. Maxsus adabiyotlar:

1. Djaylavov A. Ta'lim sohasida interaktiv davlat xizmatlaridan foydalanish texnologiyalari (malaka oshirish kurslari tinglovchilari uchun uslubiy qo'llanma). – T.: A.Avloniy nomidagi XTXQTMOMI, 2016.
2. Ishmuxamedov R., Yuldashev M. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar (ta'lim tizimi xodimlari, metodistlar, o'qituvchilar, tarbiyachi va murabbiylar uchun o'quv qo'llanma). – T.: "Ofset print", 2013. – 279 b.
3. Jo'rayev R. Pedagogik atamalar lug'ati. – T.: "Fan" nashriyoti, 2008.
4. Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To'rayev A.B. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – T.: "Sano standart" nashriyoti, 2015.
5. Omonov H.T., Xo'jayev N.X., Madyarova S.A., Eshchonov E.U. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: "Moliya-iqtisod". 2012.

6. Safarova R. Pedagogika Ensiklopediya (1-2-jildlar). – T.: “O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi” ilmiy nashriyoti, 2015.
7. Paxrutdinov Sh. Global axborot jamiyati va mediata’lim. – T.: 2015.
8. Rustamova N. Mediata’lim va mediamadaniyat: nazariya va amaliyot. – T.: “Muharrir”, 2015.
9. Tolipova J.O. Pedagogik texnologiyalar – do’stona muhit yaratish omili. – T.: UNISEF, 2005.
10. Turdiyev N.Sh., Asadov Y.M., Akbarova S.N., Temirov D.Sh. Umumiy o’rta ta’lim tizimida o’quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirishga yo’naltirilgan ta’lim texnologiyalari. – T.: T.N.Qori Niyoziy nomidagi O‘zbekiston pedagogika fanlari ilmiy-tadqiqot instituti, 2015. - 160 b.
11. **Yuldosheva S., Qobilova A. Kompetensiyaviy ta’limda o’quvchi bilimini baholah. “Xalq ta’limi” ilmiy-metodik jurnali rasmiy veb-sayti, 2018-yil 25-iyun.**
12. **Ziyomuhammadov B. Pedagogika: Oliy o’quv yurtlari o’quv qo’llanma.** – T.: “Turon-Iqbol”, 2006. – 112 b.

Internet resurslar

1. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi: www.lex.uz.
2. O‘zbekiston Respublikasi Hukumati portali: www.gov.uz.
3. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi veb-sayti: www.uzedu.uz.
4. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi huzuridagi xalq ta’limi sohasida AKTni rivojlantirish markazi veb-sayti: www.multimedia.uz.
5. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligining axborot-ta’lim portali: www.eduportal.uz.
6. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligi veb-sayti: www.edu.uz.
7. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligi huzuridagi Oliy ta’lim tizimi pedagog va rahbar kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni tashkil etish Bosh ilmiy-metodik markazi veb-sayti: www.bimm.uz.
8. A.Avloniy nomidagi Xalq ta’limi muammolarini o’rganish va istiqbollarini belgilash ilmiy-tadqiqot instituti veb-sayti: www.avloniy.uz
9. Ijtimoiy axborot ta’lim portali: www.ziynet.uz.
10. www.wikipedia.org
11. www.oecd.org
12. www.gov.uz